

Jaume Casals

L' hora de les universitats

La universitat espanyola ha fet una evolució extraordinària durant els últims 30 anys. A Catalunya s'ha quadruplicat el nombre d'estudiants i s'han generalitzat les escassíssimes activitats acadèmiques vinculades a la cultura i a la recerca d'abans. Amb tot, la distribució d'aquests progressos no ha estat ni de bon tros homogènia en tot l'Estat. Al voltant d'un 10% de les 85 universitats multipliquen els resultats de la mitjana i són, curt i ras, institucions incomparables amb la resta.

El proverbial ús ambigu de la paraula *universitat* arreu del món s'ha instal·lat de gust en el nostre context. Les universitats s'han diversificat fins al fons, però continuem considerant-les iguals i responsables del

mateix tipus de serveis. Se sol parlar de les universitats públiques com d'una mena de xarxa bàsica comparable a la sanitària o a la de l'educació obligatòria. Encara pitjor, s'ha establert com a model de finançament *just* el que respon únicament a la mida de cada universitat, amb independència de les característiques dels seus resultats i objectius.

A més a més, el sistema normatiu hispànic tendeix a la teranyina que es va ficant silenciosament fins a la cuina i el rebost de les pretesament autònomes universitats. Un rector en té prou de vigilar que es compleixin les regles escrites, sense cap obligació de donar comptes dels efectes més o menys benèfics dels recursos amb què ha comptat.

El debat sobre la funció de les universitats està pendent, però tant l'Administració com la societat civil actuen decidint i opinant sobre preus, contractació de pro-

fessorat, admissió d'estudiants, qualitat i objectius com si la base estigués clara des de fa molt temps. Molts gestos que aquí semblen evidents farien escàndol en les universitats del món que ens agrada citar com a exemplars.

Quedem astorats quan sonen les trompetes de les notícies sobre rànquings o estudis experts. El darrer, dirigit per Francisco Michavila, mostra que a les universitats espanyoles no hi ha estudiants internacionals de grau. I salta l'alarma. *Comment peut-on être persan?*

La política local, ara, està distreta en altres escenaris. Però no són incompatibles amb aquest: és l' hora de les universitats. Ha arribat el moment crític d'acceptar-ne la diversificació i d'esborrar amb energia bona part de la legislació vigent, per permetre'ls que puguin proposar el seu propi destí. ●